

Sammanfattning

Fyrklövern i Bollnäs och Bryggan/Piren i Hudiksvall är två verksamheter inom dessa kommuners socialtjänst, vilka under ett par år från 2000 bedrivits i projektform för att utveckla bättre kvalitet och effektivitet i utredning och behandling för familjer med utsatta barn. Utvecklingsarbetet har förenats med en uppföljning och utvärdering i samarbete mellan utredare och annan personal från socialtjänsten i de båda kommunerna, under medverkan av Kommunförbundet Gävleborgs forsknings- och utvecklingsenhet X-Fokus. Personal från socialtjänsten har genom utbyte kommunerna emellan och med handledning från X-Fokus planerat och genomfört enkäter, intervjuer och annan materialinsamling samt därefter också bearbetning, analys och rapportering till berörda förvaltningar och nämnder. Två seminarier har genomförts i april 2002 där utvärderingsrapporter och erfarenheter av utvärderingsutbytet har ventilerats. Resultatet av utvärderingarna och seminarierna beskrivs nedan.

Utvärderingarna i Bollnäs och Hudiksvall har båda visat på positiva resultat av att i tiden koncentrera utredning i en särskild lägenhet i Bollnäs och att i Hudiksvall på motsvarande sätt koncentrera behandlingsboende för viss tid. Den nya utredningsformen i Bollnäs togs med få undantag väl emot av de berörda tjugotal familjerna och de engagerade familjeutredarna fann vid en jämförelse med egen erfarenhet av traditionell utredning att samtalen med familjerna blev öppnare, gav mer information och mer utrymme för barnen trots att utredningarna tog mindre tid i anspråk. De ännu begränsade erfarenheterna av behandlingsboendet i Hudiksvall – fem studerade familjer – är också lovande, särskilt när det gäller ambitionen att få en i jämförelse med behandling på annan ort ökad kontinuitet för de berörda barnen i barnomsorg/skola. Båda verksamheterna har permanentats efter projektperioden.

Men utvärderingarna har också visat på behov av förbättringar när det gäller utredning och behandling för den aktuella målgruppen. Bl a har behovet av tydlighet i uppdrag och behandlingsplaner aktualiserats, likaså kravet att klargöra den berörda personalens olika roller i utredning/behandling samt deras sätt att tala i mötet med klienterna.

Utvärderingsutbytet mellan socialtjänsten i Bollnäs och Hudiksvall har för den berörda personalen enligt deras egen utsago varit krävande och tidsödande men lärorikt. De medverkande utredarna, socialsekreterarna och behandlingspersonalen har genom den oberoende granskningen av den egna verksamheten i båda fallen fått kvitto på att den valda metoden och organisationen för arbetet med familjerna är relevant men samtidigt har de blivit uppmärksammade på att verksamheten kan och bör förbättras; en fruktbar kritik mot enskilda brister har genom utvärderingen lyfts fram tydligt. De menar också att den tillämpade metoden för utvärderingsutbyte och kollegie-granskning är något som bör utvecklas i fler projekt framöver. För X-Fokus har handledningen och medverkan i rapportarbetet också varit något som stimulerar till fortsatt FoU-stöd till kommunala försöksprojekt av liknande slag.

